

LEREN MET ANNE FRANK

LEREN MET ANNE FRANK

'Het Achterhuis is als schuilplaats ideaal', schreef de dertienjarige Anne Frank op 11 juli 1942. Nederland was bezet door de nazi's en om aan vervolging te ontkomen dook Anne met haar zus Margot, de familie Van Pels en Fritz Pfeffer onder in dat Achterhuis. Meer dan twee jaar zou Anne in die geheime schuilplaats doorbrengen. Al die tijd hield zij een dagboek bij, dat na de oorlog door miljoenen mensen gelezen zou worden. In dagboekbrieven aan Kitty, een fictieve vriendin, schreef zij wat haar bezighield, bijvoorbeeld over de onderlinge ruzies in de schuilplaats, over de vrolijke momenten en over de grote steun van de helpers, die hen eten brachten. Anne Frank wilde na de oorlog een beroemde schrijfster worden. Maar op 4 augustus 1944 werden de acht onderduikers verraden en gearresteerd. Anne Frank bezweek uiteindelijk aan tyfus in het concentratiekamp Bergen-Belsen.

Op deze foto is het voorhuis en het achterhuis van Prinsengracht 263, waar Anne Frank was ondergedoken, gemarkeerd

15 DINGEN DIE JE MOET WETEN OVER ANNE FRANK

1 Anne is op 12 juni 1929 geboren in Frankfurt am Main, Duitsland. De familie Frank is joods.

2 In 1933 komen Hitler en zijn partij aan de macht. Zij haten de joden.

3 Als Anne 4 jaar oud is verhuist zij met haar ouders en zus Margot naar Nederland.

4 Vanaf mei 1940 is het oorlog. Nederland is bezet door het Duitse leger. De nazi's vervolgen de joden.

5 Voor haar dertiende verjaardag krijgt Anne een dagboek.

6 Op 5 juli 1942 krijgt Margot een oproep: zij moet zich melden om in Duitsland voor de nazi's te gaan werken.

7 Op 6 juli 1942 duiken Anne, Margot en hun ouders onder in een leegstaand gedeelte van het bedrijf van haar vader aan de Prinsengracht in Amsterdam.

8 Vier medewerkers van haar vader helpen de onderduikers: Miep Gies, Johannes Kleiman, Victor Kugler en Bep Voskuijl. Ook Jan Gies, de man van Miep helpt de onderduikers.

9 Later komen er nog vier onderduikers bij in de schuilplaats: Hermann en Auguste van Pels met hun zoon Peter en Fritz Pfeffer.

10 In het Achterhuis schrijft Anne vaak in haar dagboek, ze wil na de oorlog een boek uitgeven.

11 Op 4 augustus 1944 worden de onderduikers gearresteerd. De schuilplaats is verraden.

12 Het is nooit bekend geworden wie de onderduikers verraden heeft.

13 Anne sterft in februari 1945 in het concentratiekamp Bergen-Belsen in Duitsland.

14 Otto Frank is de enige van de acht onderduikers die de kampen overleefd.

15 Na de oorlog stelt Otto Frank uit Annes dagboek aantekeningen een boek samen: 'Het Achterhuis'.

Anne Frank, 1940.

ANNE EN DE HELPERS

Victor Kugler, 1900 – 1981

Victor Kugler werkt vanaf 1933 voor het bedrijf van Otto Frank. Hij hield zich vooral bezig met de verkoop van specerijen. Tijdens de onderduik nam hij vaak tijdschriften en kranten mee voor de onderduikers, zodat zij wat te lezen hadden. Anne maakte hij elke week dolblij met het tijdschrift Cinema & Theater. Na de oorlog vertelde hij waarom hij de onderduikers geholpen had: *'Ik moest hen helpen: zij waren mijn vrienden.'*

Victor Kugler

Johannes Kleiman, 1896 – 1959

Otto Frank kende Johannes Kleiman al heel lang. In 1923 had Otto Frank geprobeerd om een bank op te zetten in Amsterdam en was toen Johannes Kleiman tegengekomen. Vanaf 1940 werkte Kleiman voor het bedrijf van Otto Frank.

'De reden dat ik mijn medewerking heb verleend aan de verzorging van Otto Frank en zijn gezin gedurende de periode waarin hij moest onderduiken, is dat ik hem had leren kennen als een serieus zakenman en een zeer fatsoenlijk en hulpvaardig mens, voor welke eigenschappen hij dan ook algemeen geacht is.'

Johannes Kleiman

Miep Gies, 1909 – 2010 Jan Gies, 1905 – 1993

Miep Gies werkt vanaf 1933 voor het bedrijf van Otto Frank. Samen met haar man Jan gaan ze op 5 juli 1942 naar het huis van de familie Frank om nog zo veel mogelijk spullen voor de schoolplaats mee te nemen. In een interview heeft Miep uitgelegd hoe de taken tussen de helpers verdeeld waren: 'Bep zorgde voor brood en melk. Kugler en Kleiman hielden de zaak draaiende en brachten boeken en tijdschriften mee voor de onderduikers. En mijn taak was het verzorgen van groente en vlees.' Mieps man Jan hielp de onderduikers in het Achterhuis ook. Hij zat in het verzet en kon aan distributiebonnen komen, die je nodig had om voedsel te kunnen kopen.

'Ik kon die mensen helpen. Zij waren machteloos, wisten niet meer waar ze konden gaan. Ik benadruk altijd dat wij geen helden zijn. We deden onze menselijke plicht: Mensen helpen die in nood zijn. Een heleboel mensen heeft dat niet gedaan, sommigen uit angst. Als iemand bang is, dan kun je hem of haar dat niet kwalijk nemen. En als hij of zij dat eerlijk toegeeft, zoals een vriendin van mij dat toen deed, dan vind ik dat moedig.'

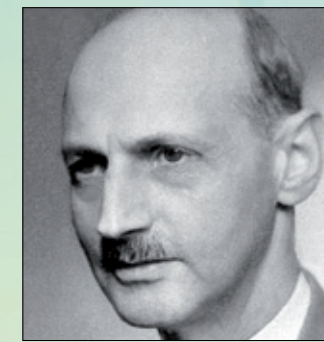
Miep Gies

Bep Voskuijl, 1919 – 1983

Bep Voskuijl werkte al voor de oorlog bij het bedrijf van Otto Frank. Zij was de jongste medewerker. Toen de familie Frank in het Achterhuis onderdook, was zij net 23 jaar. Anne en Bep konden het volgens Otto Frank goed met elkaar vinden en stonden vaak in een hoekje met elkaar te smoezen. Na de oorlog kreeg Bep vaak vragen over Anne en het Achterhuis. Dan moest zij, schreef zij in een brief aan Otto Frank, *'altijd denken aan alles wat gebeurd was'* en waar zij zelf getuige van was geweest. *'Dit grote verdriet gaat nooit uit mijn hart.'*

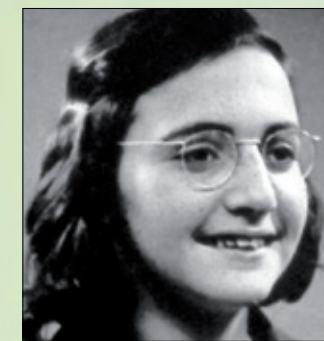
Bep Voskuijl

Otto Frank

Edith Frank-Holländer

Margot Frank

Otto over de helpers

'Ik besefte al snel dat de tijd zou komen dat wij zouden moeten onderduiken om aan het gevaar van deportatie te ontkomen. Nadat ik het uitgebreid met mijnheer Van Pels had besproken, kwamen wij tot de conclusie dat wij zouden gaan onderduiken in het achterhuis van ons bedrijf. Dit zou alleen mogelijk zijn als mijnheer Kleiman en mijnheer Kugler de volle verantwoordelijkheid voor alles wat met onze onderduik zou samenhangen, op zich zouden nemen en als de twee secretaresses ook zouden meewerken. Dat waren Miep Gies en Bep Voskuijl. Alle vier zegden meteen toe, hoewel zij zich volledig bewust waren van de gevaarlijke taak die zij op zich namen. Op basis van nazi-wetten werd iedereen die joden hielp streng gestraft en liep men het risico van gevangenisstraf, deportatie of zelfs executie.'

Otto Frank in een brief aan Yad Vashem, 10 juni 1971.

De schoolplaats

De bedrijfsruimte

1. Magazijn
2. Bedrijfskeuken
3. Deur naar privékantoor van Otto Frank
4. Kantoor van Victor Kugler
5. Kantoor van Johannes Kleiman, Miep Gies en Bep Voskuijl
6. Opslagruimte
7. Zolder
8. Overloop met de draaibare boekenkast, die toegang gaf tot het Achterhuis

Het Achterhuis

9. Wasruimte
10. Kamer van Otto, Edith en Margot Frank
11. Kamer van Anne Frank en Fritz Pfeffer
12. Gemeenschappelijke woon/etkamer, 's nachts slaapkamer van Hermann en Auguste van Pels
13. Kamer van Peter van Pels
14. Zolder
15. Vliering

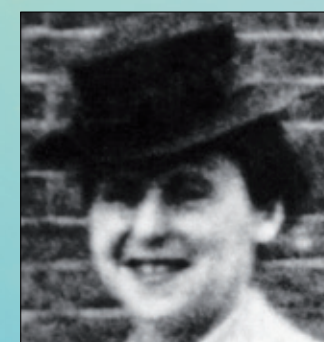
Anne Frank

Fritz Pfeffer

Hermann van Pels

Auguste van Pels-Röttgen

Peter van Pels

Anne over de helpers

'Elke dag komen ze allen boven, spreken met de heren over zaak en politiek, met de dames over eten en de lasten van de oorlogstijd, met de kinderen over boeken en kranten. Zij zetten zoveel mogelijk een vrolijk gezicht, brengen bloemen en cadeaus voor verjaar- en feestdagen mee, staan altijd en overal voor ons klaar. Dat is het wat wij nooit mogen vergeten, dat hoewel anderen heldenmoed in de oorlog of tegenover de Duitsers tonen, onze helpers heldenmoed in hun opgewektheid en liefde bewijzen.'

Anne Frank, Het Achterhuis, 28 januari 1944